

Opdrachten – info voor de leerkracht

Les 2 bestaat uit groepsopdrachten die de kinderen na de uitleg zelfstandig kunnen uitvoeren.

Voor iedere opdracht zijn er een of meer kaarten; afhankelijk van hoeveel materiaal er is per opdracht kunnen al dan niet meerdere teams tegelijk dezelfde opdracht uitvoeren.

Gebruik: klassikaal de zes opdrachten uitleggen. Kaarten en materialen laten zien. Daarna komen alle groepjes een kaart plus materialen ophalen en gaan aan de slag. Klaar? Dan alles terugbrengen en een kaart nemen die je nog niet hebt gedaan. Het is niet erg als alle kinderen niet alle opdrachten hebben gedaan.

Les 3 bestaat uit een klassikale les waarbij de hulp van ouders kan worden ingezet: een versje leren, en zo mogelijk koffie zetten en wentelteefjes bakken. Bekijk zelf als leerkracht hoe dit het beste uitkomt tijdens de lessen op school.

Thema: Jager-verzamelaars (les 2)

<u>Doe het bikkel-spel</u> Ca. 15 minuten 1 team van twee kinderen Een gooi-en-vang-behendigheidsspelletje Benodigdheden: zakje met bikkels (botjes (kootjes) van schapen)	<i>Uitleg vooraf</i> Bikkels zijn botjes, vaak van schapen. Het zijn botjes die je kunt vergelijken met onze vingerkootjes. Al in de steentijd werd gespeeld met bikkels, Kinderen speelden met wat ze hadden, en dat waren bijvoorbeeld botjes van dieren. Tot in de 19 ^e eeuw werd met bikkels gespeeld. We kennen die spelregels, maar of dezelfde spelregels in de steentijd al golden, kunnen we niet weten. Het hing vooral van de creativiteit van de spelers af wat ze er precies mee deden. De bekende spelregels: gooi met één hand alle bikkels tegelijk omhoog. Vang er de eerste keer één op. Nog een keer gooien, nu twee opvangen. Steeds één meer totdat ze allemaal tegelijk moeten worden gevangen. Moeilijker: probeer ze op te vangen met de achterkant van je hand!	<i>Opdracht</i> Speel het spel volgens de spelregels, of verzin een spelletje met de bikkels zoals dat in de tijd van de jager-verzamelaars ook gespeeld had kunnen worden (dus niet met modernere toevoegingen maar evt. wel met steentjes, takjes, kuiltje in het zand e.d.).
<u>Bouw een tent (4 sets)</u> Ca. 5 minuten 4 teams van twee kinderen Benodigdheden: houten dozen met tentenbouwmaterialen (4 sets)	<i>Uitleg vooraf</i> De jager-verzamelaars hadden in Twente geen grotten waar ze in konden wonen en er waren ook geen heuvels waarin ze hollen konden graven. Ze woonden in tenten die ze maakten van dierenhuiden, boomstammen en grote stenen.	<i>Opdracht</i> In deze doos zitten dierenhuiden, boomstammen en stenen, maar dan in het klein. Kunnen jullie er een stevige tent van bouwen?
<u>Pas op voor de beer</u> Ca. 5 minuten 1 team van vier kinderen maken van 2 teams van twee kinderen	<i>Uitleg vooraf</i> De jager-verzamelaars leefden in een wereld met heel veel wilde dieren. Sommige waren gevaarlijk, zoals beren en wolven. De wapens waarmee ze zich konden verdedigen stelden niet veel voor. Dus ze moesten altijd heel voorzichtig zijn.	<i>Opdracht</i> Er is een beer in de buurt! Hoe kun je de anderen laten merken dat er gevaar is? Je mag geen geluid maken, anders merkt de beer dat. Hoe doe je dat? Speel het na.

Benodigdheden: berenvel en berenneus		
<u>Hoe vertel ik dat?</u> Ca. 10 minuten 1 team van vier kinderen maken van 2 teams van twee kinderen Benodigdheden: berenvel en berenneus, muziekinstrumenten	<i>Uitleg vooraf</i> De jager-verzamelaars konden geen brieven of appjes sturen of telefoneren als ze elkaar iets wilden laten weten. Toch was er een manier om elkaar iets te vertellen over een grotere afstand: signalen trommelen.	<i>Opdracht</i> Muziekinstrumenten kun je van verder weg horen dan stemmen. Hoe kun je iets vertellen met deze instrumenten? Verzin een geluid voor 'er is gevaar!', voor 'wij hebben hulp nodig' en voor 'er is feest'. Misschien kunnen jullie zelf nog meer bedenken.

Thema: Eerste boeren (les 2)

<u>Spin een draad</u> Ca. 15 minuten 2 teams van twee kinderen Benodigdheden: ruwe wol, een kam en een spintol (2 sets)	<i>Uitleg vooraf</i> De eerste boeren hadden nog geen spinnenwiel. Maar ze konden al wel draad maken. Ze hielden schapen en die gaven wol. Van wol kun je garen spinnen. Ze deden dat met een wolkam en een spintol. Tips: Als je draad knapt omdat die net iets te dun is, geen probleem. Je legt de ruwe wol er dan wat overheen, draait, en dan wordt het vanzelf weer een draadje. Draai de spintol terwijl je zit of staat, totdat je draad zo lang is dat de spintol bijna de grond raakt. Wikkel dan je draad om het stokje van de spintol. Probeer je draad zo gelijkmatig mogelijk te maken; niet te dik en niet te dun.	<i>Opdracht</i> Neem een hand wol. Kam de wol voorzichtig een beetje totdat de haren ongeveer dezelfde kant op liggen. Je neemt een klein plukje wol (toon de hoeveelheid) en maakt een beginnetje van een draadje. Dit doe je door het haakje ergens in de wol te hangen, en de spintol te draaien. Je trekt het plukje een beetje uit, en blijft de tol telkens dezelfde kant op draaien. Als je zo doorgaat, ontstaat er een draad.
<u>Tem de wolf</u> Ca. 10 minuten Twee kinderen Benodigdheden: geen	<i>Uitleg vooraf</i> De eerste boeren hadden al tamme dieren. Ze hadden ontdekt hoe je een wild dier tam kon maken. En dat deden ze toen met runderen, schapen, varkens (wilde zwijnen) en kippen. En natuurlijk honden! Zelfs de jager-verzamelaars hadden al tamme wolven, want dat zijn honden.	<i>Opdracht</i> Speel samen na hoe je een wolf zou kunnen temmen.

Thema: Iedereen boer en Fabriek(les 3)

<u>Versje leren</u> Ca. 20 minuten Klassikaal Benodigdheden: versje 'Handje Plak' op het digibord.	<i>Uitleg</i> De boeren gingen zo nu en dan naar de markt in het dorp of de stad. Ze gingen daar dingen verkopen (fruit, groenten, vlees) en ze gingen dingen kopen die ze zelf niet konden maken (koffiebonen, zeep, kaarsen, suiker). De verkoper wilde meestal meer geld voor zijn waar hebben dan de koper wilde betalen. Dan gingen ze onderhandelen. En als ze het eens waren geworden over de prijs, dan gaf de één een klap in de hand van de ander.	<i>Opdracht</i> Leer met de hele groep dit versje van toen uit het hoofd. Ga nu twee aan twee naar elkaar toe staan. De een is de koper, de ander de verkoper. Zeg het versje hardop en bij iedere regel sla je elkaar om en om in de rechterhand, met de rechterhand. Op het laatst, bij 'Verkocht!' schud je elkaar stevig de hand. Handje plak Handje plak, ga naar de markt. Koop een koe, een stukje toe. Een stuk van de longen voor de zieke jongen. Een stuk van de lever voor de zieke wever. Een stuk van de pens, voor 't zieke mens. Verkocht!
<u>Koffie maken</u> Ca. 20 minuten Klassikaal Benodigdheden: koffiemolen, koffiebonen, koffiepotje met filter, melk (geen koffiemelk), suiker	<i>Uitleg</i> De mensen die eerst boer waren, gingen in de stad wonen om in de fabriek te werken. In de stad heb je geen land om te bewerken en moet je het eten kopen. In de fabriek verdienden ze niet veel en ze konden dus alleen goedkoop eten kopen. In deze tijd at je bruine bonen, roggebrood en aardappelen. En je dronk koffie, ook de kinderen! Maar wel met veel melk en suiker. Dat noemden ze kindertjeskoffie.	<i>Opdracht</i> Maal koffiebonen in de molen. De koffie zit nu in het laadje. Doe de koffie in een filter en zet dat in de filterhouder op het koffiepotje. Vraag juf of meneer om water te koken en de koffie te zetten door steeds een beetje heet water op de koffie te gieten. Verzamel genoeg kopjes of bekers en lepeltjes voor de hele groep. Doe een flink scheut melk in ieder kopje of in iedere beker en een flinke schep suiker. Nu giet de juf of meneer er een klein beetje koffie op. Dat is kindertjeskoffie! Goed roeren met het lepeltje en proeven. Niet lekker? Laat maar staan. Wel? Drink dan maar op!
<u>Wentelteefjes maken</u> Ca. 40 minuten Klassikaal Benodigdheden: een ei, 8 plakken brood, 2 zakjes vanillesuiker, 1 theelepels kaneelpoeder, 2,5 dl. Melk, 40 gram roomboter, koekenpan, garde,	<i>Uitleg</i> De mensen gooiden nooit eten weg want ze moesten er hard voor werken. Dus als iets oud was en niet meer zo lekker, dan maakten ze er iets anders van. Bijvoorbeeld oud brood, daar maakten ze wentelteefjes van. Sommige mensen maken dat nog steeds wel eens, maar dan vooral omdat ze het lekker vinden.	<i>Opdracht</i> Neem het diepe bord en kluts daarin met de garde het ei, de melk en de vanillesuiker. Zet ondertussen de koekenpan op het fornuis en laat een flinke eetlepel boter hierin smelten. Leg een boterham in het diepe bord in het ei-melk-suikermengsel. Zorg ervoor dat die doordrenkt is met het mengsel. Zet het vuur halfhoog en bak het wentelteefje lichtbruin. Zodra dat zo is wentel je hem om (wentelteefje!) en bak

<p>vork, diep bord, plat bord.</p>		<p>je de andere kant. Klaar? Dan uit de pan en op het platte bord. Nu kunnen anderen het volgende wentelteefje maken. Ondertussen bestrooi je de eerste die op het bord ligt met een kaneel en snij je hem in stukken. Zijn alle boterhammen veranderd in wentelteefjes? Dan kan er worden gegeten!</p>
------------------------------------	--	---